International Journal of Health, Exercise, and Sport Sciences (IJOSS) ISSN: 3023-8382

RESEARCH ARTICLE / Araştırma Makalesi **Open Access/**Açık Erişim

Bireysel Ve Takım Sporları İle İlgilenen Bireylerin Sportif Özgüven Ego Yönelimi Ve Görev Yönelimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

The Relationship Between Sport Self-Confidence, Ego Orientation and Task Orientatıon Of Individuals Involved in Individual and Team Sports

Kenan YILDIZ*, Fikret ALINCAK**

*Correspondence:
Kenan YILDIZ
kenannyildizz23@gmail.com

[1]Gaziantep Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü/Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Orcid: 0009-0005-4428-9146
Email: kenannyildizz23@gmail.com

[2]Gaziantep Üniversitesi/Spor Bilimleri Fakültesi,
e-mail: alincakfikret@gmail.com
Orcid: 0000-0003-3459-3441

https://doi.org/10.5281/zenodo.23857911

Received / Gönderim: 26.07.2026

Accepted / Kabul: 09.10.2026

Published / Yayın: 25.10.2026

Volume 3, Issue 3, October, 2026

Cilt 3, Sayı 3, Ekim, 2026

How to Cite This Article

APA 7

Yıldız, K., & Alıncak, F. (2026). Bireysel ve takım sporları ile ilgilenen bireylerin sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Health, Exercise, and Sport Sciences (IJOSS), 3*(3), 1472–1489.

Vancouver

Yıldız K, Alıncak F. Bireysel ve takım sporları ile ilgilenen bireylerin sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi arasındaki ilişkinin incelenmesi. International Journal of Health, Exercise, and Sport Sciences (IJOSS). 2026;3(3):1472-1489.

Öz

Bu araştırmanın amacı, bireysel ve takım sporu yapan bireylerin sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi arasındaki ilişkinin incelenmesi ve bu faktörlerin bazı değişkenler açısından nasıl farklılık gösterdiğinin belirlenmesidir. Araştırmanın örneklemini, Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi bölümlerinde öğrenim görmekte olan 302 gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmadaki veriler, kişisel bilgi formu, "Sporda Sürekli Kendine Güven Ölçeği" ve "Başarı Algısı Envanteri (Yetişkin Versiyonu-BAE-Y)" kullanılarak elde edilmiştir. Analize dâhil edilen verilerin normallik sınaması yapılmış ve parametrik analiz yöntemlerinden bağımsız örneklem t test, tek yönlü varyans analizi ANOVA ve Pearson korelasyon testleri uygulanmıştır. Analizler sonucunda katılımcıların sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0.05$). Ayrıca katılımcıların sportif özgüven puanlarının cinsiyet, spora başlama yaşı, antrenman sıklığı ve ailenin spor konusundaki desteğine göre anlamlı şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Ego yönelimi puanlarında, bireysel ya da takım sporu yapma türüne ve sınıf düzeyine göre anlamlı farklılıklar bulunurken; görev yönelimi puanlarında sadece bireysel ya da takım sporu yapma türüne göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Katılımcıların, ölçek ve alt boyutlardan aldıkları puanlarda yaş ve bölüm değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar bulunamamıştır ($p>0,05$). Sonuç olarak, sportif özgüveni yüksek olan bireylerin ego ve görev yönelimlerinin de yükselme eğiliminde olduğu ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sportif Özgüven, Bireysel ve Takım Sporları, Başarı Hedefleri, Ego Yönelimi, Görev Yönelimi

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between sportive self-confidence, ego orientation and task orientation of individuals who participate in individual and team sports and to determine how these factors differ in terms of some variables. The sample of the study consists of 302 volunteer students enrolled in the departments of the Faculty of Sports Sciences at Gaziantep University. The data in the study were obtained by using the personal information form, the "Continuous Self-Confidence in Sport Scale" and the "The Perception of Success Questionnaire (Adult Version-POSQ-A-)". The data included in the analysis were tested for normality and Independent-Sample T Test, One-Way ANOVA and Pearson correlation tests were applied. As a result of the analyses, a significant positive relationship was found between participants' sportive self-confidence, ego orientation and task orientation ($p<0.05$). In addition, it was determined that the sportive self-confidence scores of the participants differed significantly according to gender, starting age for sports, training frequency and parental support in sports. While there were significant differences in ego orientation scores according to the type of individual or team sports and grade level, there was a significant difference in task orientation scores only according to the type of individual or team sports ($p<0.05$). No significant difference was found in the scores of the participants in the scales and sub-dimensions according to age and department variables ($p>0,05$). As a result, it can be stated that ego and task orientations of individuals with high sportive self-confidence also tend to increase.

Keywords: Sportive self-confidence, Individual and Team Sports, Achievement Goals, Ego Orientation, Task Orientation

https://www.ijoss.org/Archive/v3-i3/ijoss-Volume3-issue3-33.pdf

IJOSS

Copyright and Open Access Statement: / Telif Hakkı ve Açık Erişim Beyanı : © The Author(s), 2026. This article is published as an open access article by IJOSS. It is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License, which permits unrestricted use, sharing, adaptation, distribution, and reproduction in any medium or format, provided that appropriate credit is given to the original author(s) and the source, a link to the Creative Commons license is provided, and any changes made to the original work are clearly indicated. Unless otherwise stated in a credit line, all images or third-party materials included in this article are covered by the article's Creative Commons license. If any material is not covered by the Creative Commons license and the intended use is not permitted by statutory regulation or exceeds the permitted use, permission must be obtained directly from the copyright holder. To view a copy of this license, visit: http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/.

GİRİŞ

Spor ortamlarında rekabet eden birçok sporcu yeterli kondisyona ve taktiksel hazırlığa rağmen başarısız sonuçlarla karşılaşabilmektedir. Sporcuların istenilen seviyede bir performans gösterebilmeleri için fiziksel yönden gelişimlerini destekleyen faktörlere odaklanmanın yanında, psikolojik beceriler için de hazırlık ve planlama yapılmalı ve bunlar bir bütün içinde uygulanmalıdır (Konter, 2006).

Spor psikolojisi alanında önemli bir geçmişe sahip olan sportif özgüven ve başarı hedef yönelimleri, spor performansının önemli belirleyicileri olarak görülüp yaygın olarak araştırılmaktadır. Sportif özgüven, bireylerin istenilen performansı ortaya koymada yeteneklerine duydukları inanç derecesi olarak tanımlanmaktadır. Sürekli ve durumluk olarak iki boyutta ele alınmıştır. Sürekli sportif özgüven, kişinin yeterliğiyle alakalı genel olarak sahip olduğu inanç olarak ifade edilirken; durumluk sportif özgüven, başarılı olma yeteneğine ilişkin belirli bir anda gelişebilen yeterlik inancı olarak ifade edilmiştir (Vealey, 1986).

Başarı hedef yönelimleri; bireyin başarı ve başarısızlığı nasıl algıladığını, motivasyonel süreçlerini, duygusal tepkileri ve sonraki motive edici davranışları düzenleyen bilişsel bir yapı sağlayarak, bireylerin başarı durumlarına yükledikleri anlamı temsil etmektedir (Harwood et al., 2008). Yapılan çalışmalarda, birbirinden farklı iki başarı hedefi olduğu açıklanmış ve bu bağımsız hedefler; ego ve görev yönelimli hedefler olarak tanımlanmıştır (Weinberg & Gould, 2003).

Tanımlanan bu iki yönelim, kişilerin başarı algılarıyla ilişkili bir durumdur. Görev yönelimi baskın olan bireyler kişisel gelişimine, çalışmaya ve görevde ustalaşmaya odaklanırken; ego yönelimi baskın olan bireyler, kendi yeteneğini en üst seviyede göstermeye ve daha az çaba ile başarılı olmaya odaklanırlar (Nicholls, 1984, 1989).

Spor ile ilgili yapılan araştırmalarda, başarı hedef yönelimlerinin özgüven ile ilişkili olduğu görülmektedir. Ego yönelimli sporcular, sportif özgüvenin kontrol edilemeyen kaynaklarına odaklanıp başarılarını diğer insanlarla karşılaştırarak özgüvenlerini arttırmaktadırlar (Magyar & Feltz, 2003). Görev yönelimli sporcular ise kontrol edebildikleri özgüven kaynaklarına yönelerek, özgüvenlerini geliştirmektedirler (Machida et al., 2012). Sporcuların yeterlik algıları veya becerilerini kanıtlama istekleri, özgüvenlerini geliştirme konusunda önemli bir etmendir. Bu nedenle sporcuların, başarı hedefi yönelimleriyle oluşturdukları yeterlik algısı, özgüveni olumlu yönde etkileyen önemli bir faktördür (Vealey et al., 1998).

Bu araştırmanın amacı, bireysel ve takım sporları ile ilgilenen bireylerin sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimleri arasında nasıl bir ilişki olduğunu incelemek ve bu faktörlerin bazı değişkenler açısından nasıl farklılık gösterdiğini belirlemektir.

Çalışmadan elde edilecek veriler, sporcuların performans düzeylerini geliştirme odaklı hazırlanan psikolojik çalışmalara destek olabilecek niteliktedir.

MATERYAL ve METOD

Araştırma Modeli

Çalışma ilişkisel tarama modeli ile tasarlanmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki veya çok sayıda değişken arasında birlikte değişimin var olup olmadığını ve bu değişimlerin ne ölçüde olduğunu belirlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2011).

Araştırma Evren ve Örneklemi

Çalışmanın evrenini, 2023-2024 eğitim öğretim yılı, Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin tamamı oluşturmaktadır. Örneklemini ise fakültede öğrenim gören öğrencilerden bireysel ve takım sporlarıyla ilgilenen ve gönüllü bir şekilde katılım sağlayan 302 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmada, seçkisiz olmayan örnekleme çeşitlerinden, uygun (convenience) örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Tablo 1. Çalışmaya katılan sporcuların değişkenler açısından istatistikleri

	N	%
Yaş		
18-20	140	46.4
21-23	122	40.4
24 yaş ve üzeri	40	13.2
Toplam	302	100.0
Cinsiyet		
Erkek	172	57.0
Kadın	130	43.0
Toplam	302	100.0
Spor Türü		
Bireysel Spor	145	48.0
Takım Sporu	157	52.0
Toplam	302	100.0
Bölüm		
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	105	34.8
Antrenörlük Eğitimi	99	32.8
Spor Yöneticiliği	98	32.5
Toplam	302	100.0
Sınıf Düzeyi		
1. sınıf	86	28.5
2. sınıf	74	24.5
3. sınıf	68	22.5
4. sınıf	74	24.5
Toplam	302	100.0
Spora Başlama Yaşı		
5-10 yaş	92	30.5
11-15 yaş	158	52.3
16 ve üzeri yaş	52	17.2
Toplam	302	100.0
Haftalık Antrenman Sıklığı		

1-2 kez	97	32.1
3-4 kez	122	40.4
5-6 kez	53	17.5
7 ve üzeri	30	9.9
Toplam	302	100.0
Aile Desteği		
Çok düşük	18	6.0
Düşük	28	9.3
Orta	112	37.1
Yüksek	76	25.2
Çok Yüksek	68	22.5
Toplam	302	100.0

Tablo 1 araştırmaya katılmış olan 302 öğrencinin betimsel özelliklerini göstermektedir. Çalışmaya katılanların %46.4'ü 18-20, %40.4'ü 21-23, %13.2'si ise 24 yaş ve üzeri grupta yer almaktadır. Katılımcıların %57'sini erkekler, %43'ünü ise kadınlar oluşturmaktadır. Çalışmaya katılanların %48'i bireysel, %52'si ise takım sporlarıyla ilgilenmektedir. Katılımcıların %34.8'i beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde, %32.8'i antrenörlük eğitimi bölümünde, %32.5'i ise spor yöneticiliği bölümünde öğrenim görmektedir. Bunun yanında katılımcıların %28.5'i 1. Sınıf, %24.5 2.sınıf, %22.5'i 3.sınıf, %24.5'i ise 4. Sınıf düzeyindedir. Katılımcıların %30.5'i 5-10 yaş aralığında, %52.3'ü 11-15 yaş aralığında, %17.2'si ise 16 yaş ve üzerinde spora başlamıştır. Katılımcılardan %32.1'i 1-2 kez, %40.4'ü 3-4 kez, %17.5'i 5-6 kez, %9.9'u ise 7 ve üzeri antrenman sıklığı olan grupta yer almaktadır. Son olarak aile desteğini katılımcılardan %6.0'ı "çok düşük", %9.3'ü "düşük", %37.1'i "orta", %25.2'si "yüksek", %22.5'i ise "çok yüksek" olarak algılamaktadır.

Veri Toplama Araçları

Çalışma verilerinin toplanmasında kullanılan araçlar, demografik değişkenlerle ilgili soruların bulunduğu kişisel bilgi formu, "Sporda Sürekli Kendine Güven Ölçeği" ve "Başarı Algısı Envanteri (Yetişkin Versiyonu-BAE-Y)"dir.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan 8 soruluk bir formdur. Katılımcıların yaşı, cinsiyeti, yaptıkları sporun türü, öğrenim gördükleri bölüm, sınıf düzeyleri, spora başlama yaşları, haftalık antrenman sıklıkları ve aileden spor konusunda aldıkları desteğe ilişkin verileri elde etmek için kullanılmıştır.

Sporda Sürekli Kendine Güven Ölçeği

Araştırmada Vealey'in (1986) sportif güveni yordamak için geliştirdiği ölçme aracının, alt boyutu olan "Sürekli Sportif Kendine Güven Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması için geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Yıldırım (2013) tarafından yapılmıştır. Orijinal ölçeğin Cronbach alfa değerinin 0.93, ülkemize uygunluğunu değerlendirebilmek için yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışmalarında ise Cronbach alfa değerinin 0.89 olarak bulunduğu görülmüştür. Bu değer, 0.70 değerinin üstünde olduğu için ölçme aracı güvenilir kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2018). Ayrıca ölçeğin bu

araştırma kapsamında yapılan Cronbach alfa güvenirlik katsayı değeri incelenmiş analiz sonuçları Tablo 2'de gösterilmiştir. SSKGÖ likert tipi olup, 13 madde ve tek alt boyuttan oluşmuştur. Ölçek dereceleri 1-9 arasında sıralanmakta olup; 1-2-3 düşük, 4-5-6 orta, 7-8-9 yüksek sportif kendine güven puanını belirtmektedir.

Tablo 2. Sporda Sürekli Kendine Güven Ölçeğinin Cronbach's Alpha güvenirlik değeri

Ölçek	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha Katsayısı (α)
SSKGÖ	13	.93

Hesaplanan sonuç kullanılan ölçeğin Cronbach's Alpha değerlerine göre ($0.70 \leq \alpha$) güvenilir olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2018).

Başarı Algısı Envanteri (Yetişkin Versiyonu-BAE-Y)

Ölçek, Roberts et al. (1998) tarafından geliştirilmiş, Türk yetişkin sporcuları için uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Kazak Çetinkalp ve Doğan (2006) tarafından yapılmıştır. Ölçek 12 madde ve iki alt boyuttan (ego yönelimi-6, görev yönelimi-6) oluşmaktadır. Ego yönelimi alt boyutunun Cronbach alfa değeri 0.85, görev yönelimi alt boyutunun Cronbach alfa değeri ise 0.87 olarak tespit edilmiştir. Ölçek ve alt boyutlarının kendi güvenirlik katsayı analizlerinin yanında bu çalışma için hesaplanan Cronbach alfa değerleri Tablo 3'te verilmiştir. BAE likert tipi olup ölçeğin dereceleri: "Kesinlikle katılıyorum (5), katılıyorum (4), kararsızım (3), katılmıyorum (2), kesinlikle katılmıyorum (1)" şeklindedir. Ölçeğin 4, 5, 7, 8, 9 ve 12 numaralı maddeleri görev yönelimi; 1, 2, 3, 6, 10 ve 11 numaralı maddeleri ise ego yönelimi düzeylerini açıklamak için kullanılmaktadır. Kişinin puanı, ilgili alt ölçekten elde edilen toplam puanın alt ölçekteki madde sayısına bölünmesi ile bulunmaktadır.

Tablo 3. BAE ve Alt Boyutlarının Cronbach's Alpha güvenirlik değerleri

Ölçek ve Alt Boyutları	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha Katsayısı (α)
Ego Yönelimi	6	.89
Görev Yönelimi	6	.91
BAE Toplam	12	.90

Analiz sonucunda kullanılan ölçek ve alt boyutlarının Cronbach's Alpha değerlerine göre ($0.70 \leq \alpha$) güvenilir oldukları görülmektedir (Büyüköztürk, 2018).

Veri Analizi

Araştırmada öncelikle katılımcılardan toplanan veriler analiz edilmiş ve normallik varsayımının sınanması, Skewness ve Kurtosis değerleri aracılığıyla incelenmiştir. Buna göre araştırmadaki ölçekler ve alt boyutların -1 ile +1 arasında normal bir dağılıma sahip olduğu görülmüştür (Tablo 4). Bu nedenle analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. İki grup arasındaki karşılaştırmalarda bağımsız örneklem t testi, çoklu karşılaştırma gerektiren analizlerde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve anlamlılığın gruplar arasındaki yönünü belirlemek için ise Post Hoc testlerden Scheffe kullanılmıştır. Puanlar arasındaki ilişki düzeyinin tespiti için Pearson korelasyon testi yapılmıştır. Verilerin

analiz edilmesi, IBM SPSS Statistics 25.0 programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizlerde anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak kabul edilmiştir.

Tablo 4. Çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) değerleri

Ölçekler ve alt boyutlar	n	Ort.	SS	Skewness	Kurtosis
Sportif Özgüven	302	6.54	1.48	-.397	-.214
Ego Yönelimi	302	3.70	.864	-.801	-.124
Görev Yönelimi	302	3.94	.818	-.903	.184
Başarı Algısı	302	3.82	.717	-.512	-.554

İstatistiksel analizlerde, çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) değerlerinin -1.5 ve +1.5 değerleri arasında olduğu zaman dağılımın normal olarak gerçekleştiği belirtilmektedir (Tabachnick & Fidell, 2013).

BULGULAR

Tablo 5. Sportif özgüven ile ego yönelimi, görev yönelimi ve başarı algısı arasındaki ilişkiyi gösterir korelasyon testi sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutları		Sportif Özgüven	Ego Yönelimi	Görev Yönelimi	Başarı Algısı
Sportif Özgüven	r	1			
	p				
Ego Yönelimi	r	.142*	1		
	p	.013			
Görev Yönelimi	r	.263**	.457**	1	
	p	.000	.000		
Başarı Algısı	r	.236**	.862**	.845**	1
	p	.000	.000	.000	

Tablo 5'te SSKGÖ ile ego yönelimi, görev yönelimi ve BAE toplam puanları arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla gerçekleştirilen korelasyon testi analiz sonuçları gösterilmiştir. Buna göre, katılımcıların sportif özgüven seviyeleri ile ego yönelimi (r=.142; p<0.05), görev yönelimi (r=.263; p<0.01) ve başarı algısı toplam puanı (r=.236; p<0.01) seviyeleri arasında pozitif yönlü düşük düzeyde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların yaş değişkenine göre Anova testinden elde edilen sonuçlar

Ölçekler ve Alt Boyutları	Yaş	n	Ort.	SS	F	p
Sportif Özgüven	18–20 yaş (1)	140	6.49	1.52	.816	.443
	21–23 yaş (2)	122	6.51	1.47		
	24 yaş ve üzeri (3)	40	6.82	1.38		
Ego Yönelimi	18–20 yaş (1)	140	3.89	.76	.611	.543
	21–23 yaş (2)	122	3.87	.80		
	24 yaş ve üzeri (3)	40	4.14	.70		
Görev Yönelimi	18–20 yaş (1)	140	4.00	.66	.233	.792
	21–23 yaş (2)	122	4.01	.66		
	24 yaş ve üzeri (3)	40	4.16	.60		
Başarı Algısı	18–20 yaş (1)	140	3.65	.75	.527	.591
	21–23 yaş (2)	122	3.73	.71		
	24 yaş ve üzeri (3)	40	4.00	.64		

Tabloda sporcuların, SSKGÖ ile ego yönelimi, görev yönelimi ve BAE'den aldıkları toplam puanların ortalamaları yaş değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Buna göre sonuçlar yaş değişkeni açısından incelendiğinde, ölçekler ve alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0.05$).

Tablo 7. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre t test analiz sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutları	Cinsiyet	n	Ort.	SS	t	p
Sportif Özgüven	Erkek	172	6.74	1.44	2.719	.007
	Kadın	130	6.28	1.50		
Ego Yönelimi	Erkek	172	3.74	.84	.771	.441
	Kadın	130	3.66	.88		
Görev Yönelimi	Erkek	172	3.97	.78	.746	.456
	Kadın	130	3.90	.85		
Başarı Algısı	Erkek	172	3.85	.69	.889	.374
	Kadın	130	3.78	.74		

Elde edilen bulgulara göre erkek katılımcıların sportif özgüven puan ortalamalarının, kadın katılımcılara kıyasla anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Katılımcıların, diğer ölçekler ve alt boyutlara ait puan ortalamaları arasındaki fark, cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 8. Katılımcıların spor türü değişkenine ilişkin t test analiz sonuçları

Ölçekler ve Alt boyutları	Spor Türü	n	Ort.	SS	t	p
Sportif Özgüven	Bireysel	145	6.39	1.42	-1.693	.092
	Takım	157	6.68	1.52		
Ego Yönelimi	Bireysel	145	3.82	.69	2.235	.026
	Takım	157	3.60	.98		
Görev Yönelimi	Bireysel	145	3.72	.87	-4.629	.000
	Takım	157	4.15	.70		
Başarı Algısı	Bireysel	145	3.77	.71	-1.216	.225
	Takım	157	3.87	.72		

Analiz sonuçlarına göre bireysel spor yapan katılımcıların ego yönelimi puan ortalamaları, takım sporu yapan katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı bir şekilde daha yüksektir ($p<0.05$). Bunun yanında, katılımcılardan takım sporu yapan bireylerin görev yönelimi puan ortalamaları, bireysel spor yapan bireylerin puan ortalamalarından anlamlı bir şekilde yüksektir ($p<0.05$). Katılımcıların SSKGÖ ve BAE puan ortalamalarındaki fark yapılan spor türüne göre anlamlı değildir.

Tablo *9.* Katılımcıların öğrenim gördüğü bölüm değişkenine ilişkin Anova testi analiz sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutları	Bölüm	n	Ort.	SS	F	p
Sportif Özgüven	Beden Eğitimi Öğr. (1)	105	6.52	1.31	1.689	.186
	Antrenörlük Eğitimi (2)	99	6.75	1.49		
	Spor Yöneticiliği (3)	98	6.36	1.63		
Ego Yönelimi	Beden Eğitimi Öğr. (1)	105	3.70	.86	.003	.997
	Antrenörlük Eğitimi (2)	99	3.71	.75		
	Spor Yöneticiliği (3)	98	3.70	.96		
Görev Yönelimi	Beden Eğitimi Öğr. (1)	105	4.03	.74	.932	.395
	Antrenörlük Eğitimi (2)	99	3.87	.82		
	Spor Yöneticiliği (3)	98	3.92	.87		
Başarı Algısı	Beden Eğitimi Öğr. (1)	105	3.86	.69	.287	.751
	Antrenörlük Eğitimi (2)	99	3.79	.68		
	Spor Yöneticiliği (3)	98	3.81	.77		

Analiz sonuçlarına göre bölüm değişkeni açısından ölçekler ve alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0.05$).

Tablo *10.* Katılımcıların sınıf düzeyi değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutları	Sınıf Düzeyi	n	Ort.	SS	F	p	Anlamlı Fark
Sportif Özgüven	1. sınıf (1)	86	6.42	1.47	1.099	.350	
	2. sınıf (2)	74	6.81	1.58			
	3. sınıf (3)	68	6.50	1.47			
	4. sınıf (4)	74	6.47	1.39			
Ego Yönelimi	1. sınıf (1)	86	3.77	.78	3.969	.009	3>2 4>2
	2. sınıf (2)	74	3.41	.98			
	3. sınıf (3)	68	3.81	.82			
	4. sınıf (4)	74	3.82	.80			
Görev Yönelimi	1. sınıf (1)	86	3.91	.86	.491	.689	
	2. sınıf (2)	74	3.87	.85			
	3. sınıf (3)	68	4.01	.82			
	4. sınıf (4)	74	3.99	.72			
Başarı Algısı	1. sınıf (1)	86	3.84	.70	2.354	.072	
	2. sınıf (2)	74	3.64	.76			
	3. sınıf (3)	68	3.91	.69			
	4. sınıf (4)	74	3.90	.68			

Tablo 10'da SSKGÖ ile ego yönelimi, görev yönelimi ve BAE toplam puanları sınıf düzeyi değişkeni açısından karşılaştırılmıştır. Buna göre, 3. ve 4. sınıfta olan

katılımcıların ego yönelimi puan ortalamalarının, 2. sınıfta olan katılımcılara göre anlamlı bir şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir (F=3.969; p<0.05). Katılımcıların, diğer ölçek ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarında anlamlı bir sonuç bulunamamıştır.

Tablo *11.* Katılımcıların spora başlama yaşı değişkenine ilişkin Anova testi analiz sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutları	Spora Başlama Yaşı	n	Ort.	SS	F	P	Anlamlı Fark
Sportif Özgüven	5-10 yaş (1)	92	6.93	1.38	7.828	.000	1>3 2>3
	11-15 yaş (2)	158	6.52	1.53			
	16 ve üzeri yaş (3)	52	5.94	1.29			
Ego Yönelimi	5-10 yaş (1)	92	3.67	.89	.386	.680	
	11-15 yaş (2)	158	3.69	.89			
	16 ve üzeri yaş (3)	52	3.80	.72			
Görev Yönelimi	5-10 yaş (1)	92	3.99	.75	.843	.432	
	11-15 yaş (2)	158	3.96	.84			
	16 ve üzeri yaş (3)	52	3.81	.83			
Başarı Algısı	5-10 yaş (1)	92	3.83	.70	.022	.978	
	11-15 yaş (2)	158	3.82	.73			
	16 ve üzeri yaş (3)	52	3.80	.71			

Tablo 11 incelendiğinde 5-10 yaş ve 11-15 yaş aralığında spora başlayan bireylerin sportif özgüven puan ortalamaları, 16 yaş ve üzerinde spora başlayan bireylerin puan ortalamalarından anlamlı şekilde yüksektir (F=7.828; p<0.05). Diğer ölçek ve alt boyutlarına ait puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Tablo 12. Katılımcıların haftalık antrenman sıklığı değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutları	Haftalık Antrenman Sıklığı	n	Ort.	SS	F	p	Anlamlı Fark
Sportif Özgüven	1-2 kez(1)	97	6.49	1.33	4.076	.007	3>2
	3-4 kez(2)	122	6.28	1.57			
	5-6 kez(3)	53	7.05	1.35			
	7 ve üzeri(4)	30	6.90	1.55			
Ego Yönelimi	1-2 kez(1)	97	3.75	.93	.355	.785	
	3-4 kez(2)	122	3.69	.80			
	5-6 kez(3)	53	3.73	.89			
	7 ve üzeri(4)	30	3.57	.82			
Görev Yönelimi	1-2 kez(1)	97	4.07	.71	1.488	.218	
	3-4 kez(2)	122	3.84	.90			
	5-6 kez(3)	53	3.94	.78			
	7 ve üzeri(4)	30	3.95	.79			
Başarı Algısı	1-2 kez(1)	97	3.91	.71	.837	.474	
	3-4 kez(2)	122	3.76	.76			
	5-6 kez(3)	53	3.84	.69			
	7 ve üzeri(4)	30	3.76	.57			

Tablo 12'de haftalık antrenman sıklığı değişkene göre, sportif özgüven puan ortalamalarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Haftada 3-4 kez antrenman yapan katılımcıların sportif özgüven puan ortalamaları, haftada 5-6 kez antrenman yapan

katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı bir şekilde düşüktür (F=4.076; p<0.05). Diğer ölçek ve alt boyutlarına ait puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Tablo *13.* Katılımcıların ailelerinden gördükleri destek değişkenine göre Anova testi sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutları	Ailenin Spor Desteği	n	Ort.	SS	F	p	Anlamlı Fark
	Çok Düşük (1)	18	6.21	2.08			
	Düşük (2)	28	6.48	1.66			
Sportif Özgüven	Orta (3)	112	6.27	1.31	2.613	.036	5>3
	Yüksek (4)	76	6.69	1.38			
	Çok Yüksek (5)	68	6.94	1.52			
	Çok Düşük (1)	18	3.52	.90			
	Düşük (2)	28	3.88	.86			
Ego Yönelimi	Orta (3)	112	3.75	.77	1.310	.266	
	Yüksek (4)	76	3.55	.92			
	Çok Yüksek (5)	68	3.77	.90			
	Çok Düşük (1)	18	3.91	.91			
	Düşük (2)	28	4.09	.78			
Görev Yönelimi	Orta (3)	112	3.86	.80	.873	.481	
	Yüksek (4)	76	4.05	.73			
	Çok Yüksek (5)	68	3.92	.90			
	Çok Düşük (1)	18	3.72	.84			
	Düşük (2)	28	3.98	.66			
Başarı Algısı	Orta (3)	112	3.80	.68	.507	.731	
	Yüksek (4)	76	3.80	.72			
	Çok Yüksek (5)	68	3.85	.76			

Tablo 13'te ailenin spor desteği değişkene göre, sportif özgüven puan ortalamalarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Aile desteği "çok yüksek" düzeyde olan katılımcıların sportif özgüven puan ortalamaları, aile desteği "orta" düzeyde olan katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı bir şekilde yüksektir (F=2.613; p<0.05). Diğer ölçek ve alt boyutlarına ait puan ortalamaları arasındaki fark bu değişken açısından anlamlı bulunmamıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi ile başarı algısı toplam puanı arasındaki ilişkiyi gösterir korelasyon testi sonuçları incelendiğinde (Tablo 5) sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi ile başarı algısı toplam puanları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

Güven (2023), kano sporcularıyla yaptığı çalışmada, bu araştırmanın bulgularıyla paralel şekilde özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi ile başarı algısı toplam puanı arasında orta derecede, pozitif yönlü anlamlı ilişkiler bulmuştur. Morales-Sánchez et al. (2022) 113 genç futbolcu ile yaptığı çalışmada, sportif özgüven ve görev yönelimi arasında pozitif anlamlı, ego yönelimi ile de negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulmuştur. Assar et al. (2022) yaptıkları çalışmada, bu araştırmayla paralel şekilde sportif özgüven ile görev yönelimi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptamışlardır.

Ak (2020) ise çalışmasında özgüven, ego ve görev yönelimleri arasında anlamlı sonuçlara ulaşamadığını belirtmiştir. Sonuçlar bu çalışmanın bulgularıyla benzer nitelikte değildir. Ak'ın çalışmasının basketbol sporcuları ile sınırlı olması ve durumsal beceri gereksinimi yüksek bir branş olması farklılığın sebebi olarak düşünülebilir. Soytük Akın (2019), taekwondo sporu yapan çocuklar üzerine yürüttüğü ve 258 katılımcının olduğu tez çalışmasında, sportif özgüven ile ego yönelimi ve görev yönelimi arasında, bu araştırmayla benzer şekilde pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler tespit etmiştir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar ve literatürdeki ilgili araştırmaların bulguları, sportif özgüvenin artması durumunda ego ve görev yönelimi ile başarı algısının da artma eğiliminde olduğunu göstermektedir.

Araştırma sonuçları neticesinde, bireylerin yaş değişkeni ile sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi ile başarı algısı toplam puanı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (Tablo 6).

Arat'ın (2023) rafting sporcularının sportif özgüvenleri ile zihinde canlandırmaları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada, sportif özgüven ile yaş arasında bir anlamlılık tespit edememiştir. Bu sonuç çalışmamızı desteklemektedir. Benzer şekilde Özkaya'nın (2022) yaptığı tez çalışması incelenmiş, bu araştırmanın bulgularıyla paralel olarak yaş ile sportif özgüven arasında anlamlı farklılıklar bulamadığı görülmüştür. Arıkan (2020) çalışmasında, yaş değişkeni açısından sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi ile başarı algısı toplam puanı arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığını belirtmiştir. Bulunan sonuç, bu araştırmanın bulgularıyla benzer niteliktedir.

Karabulut (2019) yaptığı çalışmada farklı spor branşlarından 454 sporcunun sportif özgüven düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemiş ve 13-14 yaşında olan sporcuların sportif özgüven düzeylerinin 15 yaş ve üzeri olan sporculardan anlamlı şekilde yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bu araştırmayla farklı sonuçlar bulunmasının sebebi, çalışmanın üniversite öğrencilerine göre daha küçük yaş gruplarıyla yürütülmesi olarak düşünülebilir.

Çalışmanın veri analiz sonuçları ve literatürdeki ilgili araştırmaların bulguları değerlendirildiğinde, benzer ilişki bulunan ve bulunmayan araştırmaların olduğu görülmektedir.

Cinsiyet değişkeni ile sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi ile başarı algısı toplam puanı arasındaki ilişkiyi gösterir tablo sonuçları incelendiğinde (Tablo 7), sportif özgüven puanlarının erkek bireylerin lehine olacak şekilde anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Ego yönelimi ve görev yönelimi ile başarı algısı toplam puanlarında cinsiyet değişkeni açısından bir farklılık bulunamamıştır.

Güven (2023), kano sporu yapan sporculardan erkek katılımcıların özgüven düzeylerinin, kadın sporculardan anlamlı bir şekilde yüksek olduğunu saptamış; görev ve ego yönelimi ve başarı algısı toplam puanlarında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Elde edilen sonuçlar ile bu çalışmanın sonuçları benzer niteliktedir. Aynı şekilde bu çalışmanın bulgularıyla benzer nitelikte olan Çetinkaya'nın (2015) yaptığı çalışmada, erkek sporcuların sportif özgüven seviyelerinin, kadın sporculara göre anlamlı bir şekilde yüksek olduğu görülmüştür. Güven (2022), tenis sporcularıyla yaptığı çalışmada sportif özgüven ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulamadığını belirtmiştir. Elde edilen sonucun bu araştırmaya göre farklılık

göstermesi; tenis sporunun, kadın ve erkek sporculara aynı olanakları sağlaması ve kadın sporcuların da bu branşta en az erkek sporcular kadar medyatik olmalarına bağlanabilir. Bu durum kadın sporculardaki özgüvenin artmasına ve erkek sporcularla özgüven olarak benzer seviyelerde bulunmalarına katkı sağlamış olabilir. Serdar (2015), bu çalışmayı destekler nitelikte ego yönelimi ve cinsiyet arasında bir farklılık bulamazken, görev yöneliminde kadınların lehine olacak şekilde bir farklılık tespit etmiştir. Lise düzeyindeki kadın sporcuların, sporun sağlamış olduğu olumlu kişilik özellikleriyle beraber yaptıkları sporlarda ustalaşma ikliminde oldukları ve üstünlük göstermeye karşı, kişisel gelişime önem vermeleri bu farklılığın sebebi olabilir. Karabulut (2019), sportif özgüven ile cinsiyet arasında erkek sporcuların lehine anlamlı bir farklılık bulmuştur. Bulunan farklılık bu araştırmayı destekler niteliktedir.

Literatürde, cinsiyet değişkeni bakımından bu çalışmadaki bulguları destekleyen çalışmaların olduğu görülmektedir. Aynı zamanda desteklemeyen ve çelişen sonuçlara da rastlanmıştır. Cinsiyet değişkeni açısından oluşan bu farklılıkların sebebi çalışılan yaş grubu, spor branşı, örneklem büyüklüğü ile açıklanabilir.

Bireysel ve takım sporu yapan katılımcıların sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi ile başarı algısı toplam puanı arasındaki ilişkiyi gösteren sonuçlar incelendiğinde (Tablo 8) bireysel spor yapan katılımcıların ego düzeylerinin, takım sporu yapan katılımcıların ise hedef yönelimlerinin yüksek olduğu görülmüştür. Sportif özgüven ve başarı algısı toplam puanı ile spor türü değişkeni açısından anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Belli (2015), bu çalışmayı destekler nitelikte spor bilimleri fakültesi öğrencileri ile yaptığı çalışmada takım sporu yapan öğrencilerin görev yönelimlerinin, bireysel spor yapan öğrencilere göre yüksek olduğunu tespit etmiş; bireysel spor yapan öğrencilerin ise ego yönelimlerinin, takım sporu yapan öğrencilere kıyasla anlamlı şekilde yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Meganck et al. (2003) takım sporu yapan sporcuların görev yönelimlerinin, bireysel spor yapanlara göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Sonuç, bu çalışmayı destekler niteliktedir. Yıldız (2019), Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu'nun faaliyetlerinde katılımcı olan 1204 sporcuyla yaptığı doktora çalışmasında bireysel ve takım sporları yapan sporcuların özgüven seviyelerinde anlamlı bir farklılık tespit edememiştir. Ulaşılan sonuç bu araştırmayı destekler niteliktedir. Šagát et al. (2021), bireysel ve takım sporcularının özgüven ve özsaygı seviyelerini analiz ettikleri çalışmada, bireysel spor yapan katılımcıların sportif özgüven seviyelerinin, takım sporu yapanlara göre daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Ulaşılan sonuçların farklı olmasının sebebi, çalışmanın örneklemini oluşturan Romanyalı sporcuların bireysel branşlardaki başarılarının takım sporlarına kıyasla daha yüksek düzeylerde olabileceğiyle ilişkilendirilebilir. Böyle bir durumda bireysel sporlara katılım gösterenlerin özgüven seviyelerinde anlamlı bir artış olabilir. Hanrahan and Cerin (2009), yaptıkları araştırmada bu çalışmayla benzer nitelikte bulgular saptamışlardır. Çalışmaya göre, bireysel sporlarda rekabet eden sporcuların ego yönelimi, takım sporlarında rekabet edenlere göre daha yüksektir.

Bireysel spor katılımcıları genel olarak sadece kendi performansı ve başarılarına odaklanırken, takım sporları ile ilgilenen bireyler grubun başarısına ve ortak amaçlar için

işbirliğine odaklanabilir. Bu durum bireysel sporlarda ego yöneliminin, takım sporlarında ise görev yöneliminin ön plana çıkmasını sağlayabilir.

Öğrencilerin, spor bilimleri fakültesinde öğrenim gördükleri bölüm ile sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi ile başarı algısı toplam puanında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (Tablo 9).

Bu çalışmayı destekler şekilde Ağbuğa ve Pepe (2020), özgüven ve bölüm değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşamamıştır. Yıldız (2019), çalışmasında spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören sporcuların özgüven puanları ortalamasının, hem beden eğitimi ve spor öğretmenliği hem de antrenörlük eğitiminde öğrenim gören sporculardan yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Belli (2015), spor fakültesi öğrencilerinin katılımı ile yaptığı çalışmada, antrenörlük eğitiminde öğrenim gören öğrencilerin görev yönelimi seviyelerinin, spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca spor yöneticiliği bölümünde öğrenim görenlerin ego yöneliminin, beden eğitimi ve spor öğretmenliğinde öğrenim görenlerden yüksek olduğu sonucunu bulmuştur

Spor yöneticiliği bölümünden mezun olan öğrencilerin, ekip halinde çalışmaktan hoşlanan ve sorumluluk alabilen bireyler olması beklenir. Antrenörlük eğitimi alan öğrenciler, çalışma alanlarında genel olarak başarıyı yakalamak için mücadele ederler. Ülkemizde bireysel sporcuların ve takımların başarılı veya başarısız olmalarındaki en önemli etken genelde antrenörler olarak görülür. Bu baskı ve sorumluluk, antrenörlerin görev bilinci ve takım çalışması konusunda beceri sahibi olmalarını zorunlu kılabilir. Bu becerilerin lisans eğitimi boyunca kazandırılmaya çalışılması, öğrencilerde görev yöneliminin yüksek seviyelere çıkmasına etki etmiş olabilir.

Sınıf düzeyi değişkeni açısından elde edilen verilere göre (Tablo 10), 3. ve 4. sınıfta olan katılımcıların ego yönelimi puan ortalamalarının, 2. sınıfta olan katılımcılara göre anlamlı bir şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sportif özgüven, görev yönelimi ve başarı algısı toplam puanı ile sınıf düzeyi arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Özdemir (2021), bu çalışmayla benzer şekilde spor fakültesi öğrencilerinin özgüven seviyeleri ile sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık tespit edememiştir. Ağbuğa and Pepe (2020), özgüven ile sınıf düzeyi değişkeni açısından anlamlı bir farklılık tespit edememiştir. Elde edilen sonuç bu çalışmadaki bulgularla benzer niteliktedir. Bu çalışmayı destekler nitelikte Doğru (2017) de özgüven ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Belli (2015), görev yönelimi ve sınıf düzeyi açısından, çalışmamızla benzer şekilde anlamlı bir fark bulamazken; ego yönelimi ile sınıf düzeyi arasında anlamlı farklılık tespit etmiştir. Buna göre 1. sınıfta olan öğrencilerin ego puan ortalamaları 2. ve 3. sınıfta olan öğrencilere göre yüksek düzeydedir.

Spora başlama yaşı değişkeniyle ilişkili yapılan istatistiksel analizlerde (Tablo 11), 5-10 yaş ve 11-15 yaş aralığında spora başlayan bireylerin sportif özgüven puan ortalamalarının, 16 yaş ve üzerinde spora başlayan bireylerin puan ortalamalarından anlamlı şekilde yüksek olduğu görülmüştür. Ego yönelimi, görev yönelimi ve başarı algısı toplam puanında spora başlama yaşı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

İlgili alan taraması sonucunda sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi üzerinden doğrudan spora başlama yaşını kıyaslayan bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Literatürdeki ilgili çalışmalar, genel olarak spor yaşı ve spor tecrübesi üzerinden yürütülen çalışmalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Spora başlama yaşı ve spor yaşı aynı anlamı taşımamakla beraber birbirileriyle dolaylı olarak ilişkilidir. Bu değişkenle ilgili ulaşılan sonuçlar, yeni yapılacak ilgili çalışmalarda ele alınabilir.

Spora başlama yaşı ve bununla beraber edinilen tecrübe, bireylerin heyecanını daha rahat kontrol edip, yarışmalarda daha rahat olmalarını sağlayabilir. Ayrıca bu durum sportif özgüvenlerine olumlu şekilde yansıyabilir. Bu çalışmadaki bulgular, 5-10 yaş ve 11-15 yaş aralığında spora başlayan bireylerin sportif özgüvenlerinin 16 yaş ve üzerinde spora başlayan bireylerden anlamlı şekilde yüksek olduğunu, spora başlama yaşı ile ego ve görev yönelimi arasında anlamlı bir farklılık bulunamadığını göstermektedir.

Katılımcıların haftalık antrenman sıklığı değişkenine göre sportif özgüven, ego yönelimi ve görev yönelimi ile başarı algısı toplam puanları incelendiğinde (Tablo 12), haftada 5-6 kez antrenman yapan katılımcıların sportif özgüvenleri, haftada 3-4 kez antrenman yapanlara göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksektir. Ego ve görev yönelimi ile başarı algısı toplam puanlarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Başer (2019), çalışmasında haftalık antrenman sıklığı 5 ve üstü olan katılımcıların sportif özgüven seviyesinin, haftalık 1-4 arasında antrenman yapanlara göre yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Elde edilen bulgular bu araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir. Serdar (2015), bu çalışmayla benzer şekilde ego ve görev yönelimi ile haftalık antrenman sıklığı arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edememiştir. Çoruh (2020), mücadele sporcularının katılımıyla yaptığı çalışmada haftada 3-4 kez antrenman yapan katılımcıların özgüven puanlarının, haftada 1-2 kez antrenman yapanlara göre yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Sonuçlar bu araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Mücadele sporcularıyla yapılan benzer bir çalışmada Uluç (2023), sportif özgüven ile antrenman sıklığı arasında anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Elde edilen sonuç bu çalışmayı destekler nitelikte değildir. Çoruh (2020) ve Uluç (2023) çalışmalarını mücadele sporu yapan bireylerle yürütmüş fakat benzer sonuçlara ulaşamamıştır. Bu durum, çalışmaların örneklem ve katılımcı sayılarındaki farklılıklardan kaynaklanmış olabilir.

Çalışmamızda antrenman sıklığı fazla olan sporcuların, antrenman sıklığı daha düşük olan sporculara göre özgüven seviyelerindeki yükseklik genel olarak ilgili çalışmalarla desteklenmiştir.

Katılımcıların aile desteği değişkenine göre elde edilen analiz sonuçları incelendiğinde (Tablo 13), aile desteği "çok yüksek" düzeyde olan katılımcıların sportif özgüven puan ortalamaları, aile desteği "orta" düzeyde olan katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı bir şekilde yüksektir. Ego ve görev yönelimi ile başarı algısı toplam puanında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Bu çalışmayı destekler nitelikte bir araştırma sonucuna ulaşan Marcen et al. (2013) 346 sporcunun katılımıyla yaptıkları çalışmada, aile desteği ve özellikle rekabet durumundaki özgüven arasında anlamlı bir ilişki bulmuş ve ebeveyn desteği hisseden sporcuların yarışmalarda başarılı olacaklarına inandıklarını tespit etmiştir. Rees and Freeman (2007) önemli bir maç veya müsabakadan önce 222 üniversite sporcusuyla yaptıkları çalışmada, algılanan sosyal destek ve özgüven arasında, sosyal desteğin hem

doğrudan özgüven seviyesi üzerinde olumlu etkisi olduğu hem de olumsuz etkileri azalttığı görülmüştür.

Araştırmalar ailelerin spor konusunda verdiği desteğin, arkadaş desteği ile birlikte önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Spor özelinde algılanan aile desteğinin seviyesi, bireylerin motivasyonlarına etki ederek özgüven düzeylerinde etkili olabilmektedir.

Sonuç olarak araştırmamızdan elde edilen bulgulara göre, sportif özgüven ile ego yönelimi arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde, sportif özgüven ile görev yönelimi arasında da düşük düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda, sportif özgüveni artan bireylerin hem ego hem de görev yönelim düzeylerinin yükselme eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır.

Bu çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda; bireysel spor branşlarında rekabet eden sporcuların kişisel gelişimlerine önem vermeleri ve ego yönelimli algılarını dengeleyebilmeleri için bu konu ile ilgili özel planlamalar yapılabilir. Çalışmanın evreni değiştirilerek, profesyonel ve amatör liglerde mücadele eden veya federasyonlar tarafından düzenlenen çeşitli turnuvalarda yarışmış lisanlı sporcularla çalışma yapılabilir. Kamuda spor branşlarına göre oluşmuş cinsiyet algısının değişmesi için, spor kulüpleri, federasyonlar ve medya eşitlik konusunda farkındalık oluşturma çalışmaları yapılabilir. Çalışmamızdaki "aile desteği" değişkeni, yapılacak olan ilgili çalışmalarda ölçek düzeyinde ve daha detaylı olarak araştırmalara eklenebilir. Spora başlama yaşının psikolojik faktörler üzerindeki olumlu etkisi ailelere aktarılıp, bu konuda teşvik edici çalışmalara yer verilebilir. Teknoloji ve alt yapı olarak daha etkin antrenman alanlarının oluşturulması ve sporcuların bu alanlara ulaşımının kolaylaştırılması ile ilgili çalışmalar yapılabilir.

Kısaltmalar / Abbreviations

BAE — Başarı Algısı Envanteri
Ort. — Ortalama
SS— Standart Sapma
SSKGÖ — Sporda Sürekli Kendine Güven Ölçeği

Beyanlar / Declarations

Etik Onay ve Katılım Onayı / Ethics approval and consent to participate

Bu çalışmanın hazırlanma ve yazım sürecinde "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuştur. Toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma başka bir akademik yayın ortamına değerlendirilmek üzere gönderilmemiştir. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları, Gaziantep Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu tarafından incelenmiş ve etik açıdan uygun bulunmuştur (Karar tarihi: 05.12.2023, Sayı: E-87841438-302.08.01-421329). Makale ile ilgili doğabilecek her türlü etik ihlal durumunda sorumluluk yazarlara aittir.

During the preparation and writing of this study, scientific, ethical, and citation rules were followed in accordance with the "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Guidelines." No alterations were made to the collected data, and this study has not been submitted to any other academic publication platform for evaluation. The data collection instruments used in this study were reviewed and approved by the Gaziantep University Ethics Committee for Social and Humanities Sciences (Decision date: 12 December 2023, Reference number: E-87841438-302.08.01-421329). The authors accept full responsibility for any potential ethical violations related to this manuscript.

Veri Ve Materyal Erişilebilirliği / Availability of data and material

Bu çalışmanın bulgularını destekleyen veriler, makul talepler üzerine sorumlu yazardan temin edilebilir. Veri seti yalnızca akademik amaçlar için erişilebilir olacak ve verilerin herhangi bir kullanımı, orijinal çalışmayı referans gösterecek ve katılımcıların gizliliğini koruyacaktır.

The data that support the findings of this study are available from the corresponding author upon reasonable request. The dataset will be accessible only for academic purposes, and any use of the data will recognize the original study and maintain the confdentiality of the participants.

Çıkar Çatışması / Competing interests

Yazarlar, bu makalede sunulan çalışmayı etkileyebilecek herhangi bir çıkar çatışması veya kişisel ilişkiye sahip olmadıklarını beyan etmektedirler.

The authors declare that they have no known competing financial interests or personal relationships that could have appeared to influence the work reported in this paper.

Yazar Katkıları / Authors' Contribution Statement

Çalışmanın tasarımı ve planlanması, veri toplama, analizi ve yorumlanması, makalenin yazımı, veri düzenleme, yöntem belirleme, yazım – özgün taslak ile yazım – gözden geçirme ve düzenleme süreçlerine eşit katkı sağlamıştır. Tüm yazarlar makalenin önemli noktalarını eleştirel bir şekilde gözden geçirmiş ve makalenin son hâlini onaylamıştır.

Contributed equally to the design and planning of the study, data collection, analysis and interpretation, manuscript preparation, data organization, methodology development, writing of the original draft, and review and editing of the manuscript. All authors critically reviewed the manuscript and approved the final version of the article.

Fon Desteği / Funding

None.

Teşekkür / Acknowledgements

None.

Bu çalışma Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından kabul edilen yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

References / Kaynaklar

Ağbuğa, F., & Pepe, K. (2020). Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin özgüven düzeylerinin cinsiyetlerine bölümlerine ve sınıf düzeylerine göre karşılaştırılması. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 14(3), 345-353.

Ak, S. (2020). Başarı hedefleri üzerine bir inceleme: basketbol oyuncularının kendine güvenini, psikolojik temel gereksinimlerini ve iyi oluşunu nasıl etkiler?, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.

Arat, C. (2023). Rafting sporcularının zihinde canlandırma ile sportif özgüven düzeyleri arasındaki ilişki,Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.

Arıkan, Y. (2020). Psikolojik beceri kıstası olarak özgüvenin, sporcuların başarı algısına katkısı; güreş milli takımı örneği, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Assar, A., Weinberg, R., Ward, R. M., & Vealey, R. S. (2022). The mediating role of self-compassion on the relationship between goal orientation and sport-confidence. The Sport Psychologist, 36(4), 242-250.

Başer, B. (2019). Voleybolcularda zihinsel dayanıklılık ve sportif kendine güven, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Belli, E. (2015). An investigation of task and ego oriented goals of the students majoring at the faculty of sport sciences. Universal Journal of Educational Research, 3(12), 960-966.

Büyüköztürk, Ş. (2018). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. Pegem Akademi.

Çetinkaya, T. (2015). Takım sporlarında sporcu kimliği ve sürekli sportif kendine güven ilişkisi, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Çoruh, E. (2020). Algılanan sosyal desteğin mücadele sporcularının özgüvenleri ve psikolojik dayanıklılıkları üzerindeki rolünün incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.

Doğru, Z. (2017). Beden eğitimi ve spor eğitimi bölümü öğrencilerinin özgüven ve özyeterlik algıları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi, 9(1), 13-23.

Güven, E. (2023). kano sporcularında psikolojik beceri kıstası olarak özgüven ve başarı algısının bazı değişkenlere göre incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.

Güven, M. A. (2022). Tenis sporcularının zihinsel dayanıklılıkları ile sporda sürekli kendine güven düzeylerinin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi. Samsun.

Hanrahan, S. J., & Cerin, E. (2009). Gender, level of participation, and type of sport: Differences in achievement goal orientation and attributional style. Journal of science and medicine in sport, 12(4), 508-512.

Harwood, C., Spray, C. M., & Keegan, R. (2008). Achievement goal theories in sport.

Karabulut, Ö. (2019). Sporcuların sportif sürekli kendine güven düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi; İstanbul/Bağcılar Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.

Karasar, N. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Nobel Yayınları.

Kazak Çetinkalp, Z., & Doğan, B. (2006). Başarı algısı envanteri yetişkin versiyonu-bae-y Türk sporcuları için geçerlik ve güvenirlik çalışması. Performans Dergisi, 13 (3-4), 69-74.

Konter, E. (2006). Spor Psikolojisi El Kitabı (Vol. 6). Nobel Yayın Dağıtım.

Machida, M., Marie Ward, R., & Vealey, R. S. (2012). Predictors of sources of self-confidence in collegiate athletes. International Journal of Sport and Exercise Psychology, 10(3), 172-185.

Magyar, T., & Feltz, D. (2003). The influence of dispositional and situational tendencies on adolescent girls' sport confidence sources. Psychology of sport and Exercise, 4(2), 175-190.

Marcen, C., Gimeno, F., Gómez, C., Sáenz, A., & Gutiérreza, H. (2013). Socioeconomic status, parental support, motivation and self-confidence in youth competitive sport. Procedia-Social and Behavioral Sciences, 82, 750-754.

Meganck, J., Lintunen, T., Valimaa, R., Tynjala, J., Vanden Auweele, Y., & Kannas, L. (2003). Differences in motivational orientation, exercise activity, perceived competence, and psychosocial well-being between participants in different sport events.

Morales-Sánchez, V., Caballero-Cerbán, M., Postigo-Martín, C., Morillo-Baro, J. P., Hernández-Mendo, A., & Reigal, R. E. (2022). Perceived motivational climate determines self-confidence and precompetitive anxiety in young soccer players: Analysis by gender. Sustainability, 14(23), 15673.

Nicholls, J. G. (1984). Achievement motivation: conceptions of ability, subjective experience, task choice, and performance. Psychological review, 91(3), 328-346.

Nicholls, J. G. (1989). The competitive ethos and democratic education. Harvard University Press.

Özdemir, Ö. (2021). spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin boyun eğici davranışları ile özgüvenleri arasındaki ilişkisinin incelenmesi,Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

Özkaya, P. (2022). Basketbolcularda üçlü yeterlik algıları: sportif özgüven ve mükemmeliyetçilik algısı açısından değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.

Rees, T., & Freeman, P. (2007). The effects of perceived and received support on self-confidence. Journal of sports sciences, 25(9), 1057-1065.

Roberts, G. C., Treasure, D. C., & Balague, G. (1998). Achievement goals in sport: The development and validation of the Perception of Success Questionnaire. Journal of sports sciences, 16(4), 337-347.

Šagát, P., Bartik, P., Lazić, A., Tohănean, D. I., Koronas, V., Turcu, I., Knjaz, D., Alexe, C. I., & Curițianu, I. M. (2021). Self-esteem, individual versus team sports. International journal of environmental research and public health, 18(24), 12915.

Serdar, S. (2015). Spor yapan lise öğrencilerinin güdülenme profilleri ve başarı algısı özelliklerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.

Soytük Akın, E. (2019). Sportif güvenin belirleyicisi olarak güdülenme ve başarı algısı: Çocuk taekwondo sporcuları üzerinde bir çalışma, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). Using Multivariate Statistics (6nd ed ed.). Pearson Education. https://books.google.com.tr/books?id=ucj1ygAACAAJ

Uluç, E. A. (2023). Mücadele sporcularının psikolojik dayanıklılıkları ve özgüven düzeylerinin incelenmesi. Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi, 6(1), 210-222.

Vealey, R. S. (1986). Conceptualization of sport-confidence and competitive orientation: Preliminary investigation and instrument development. Journal of Sport and Exercise Psychology, 8(3), 221-246.

Vealey, R. S., Garner-Holman, M., Hayashi, S. W., & Giacobbi, P. (1998). Sources of sport-confidence: Conceptualization and instrument development. Journal of Sport and Exercise Psychology, 20(1), 54-80.

Weinberg, R. S., & Gould, D. (2003). Foundations of sport and exercise psychology. Human kinetics.

Yıldırım, F. (2013). Sportif sürekli kendine güven alt ölçeğinin uyarlanması ve ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerde sportif sürekli kendine güvenin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin.

Yıldız, Y. (2019). Bireysel ve takım sporcularının sportif karakterlerinin ve zeka boyutlarının sportif başarı motivasyonları üzerine etkisinin incelenmesi, Doktora Tezi, Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.

Disclaimer / Publisher's Note

The statements, opinions, and data contained in all publications are solely those of the individual author(s) and contributor(s) and do not necessarily reflect the views of **IJOSS** and/or the editor(s). **IJOSS** and/or the editor(s) disclaim responsibility for any injury to people or property resulting from any ideas, methods, instructions, or products referred to in the content. **IJOSS** remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.